

FIȘA DISCIPLINEI

Psichologia religiei/Vallápszichológia / Psychology of Religion

Anul de studii 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
1.2 Facultatea	TEOLOGIE REFORMATĂ ȘI MUZICĂ
1.3 Departamentul	TEOLOGIE REFORMATĂ SI MUZICĂ
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	MASTERAT
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Aplicata/ Mediere Interculturala MA
1.7. Forma de invatamant	Cu frecventa

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Psihologia religiei - TME1111						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr Kovács Szabolcs						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Kovács Szabolcs						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I.	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	182	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat					7
Examinări					3
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	140				
3.8 Total ore pe semestru	182				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none">• Studii de licență
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none">• x

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none">• Laptop, proiector, difuzoare, conexiune internet, flipchart,
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none">• Conexiune internet, paltforma Google Meet/zoom, videoprojector, laptop, deschidere spre activități în grup• Participarea activă la seminar• Studiarea materialelor de seminar distribuite• Elaborarea lucrării de seminar• Prezentarea lucrării de seminar

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Recunoaște și înțelege dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup • Aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt : rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc. • Perspectiva conexiunii dintre teologie și psihologie • Percepția și abilitatea de a gestiona situații psihologice și pedagogice în funcție de texte biblice specifice • Capacitatea de a dobândi și aplica terminologia de specialitate • Abilitatea de a se orienta într-o literatură de specialitate bogată • Capacitatea de a studia în profunzime cunoștințele extinse legate de psihologia religiei • Abilitatea de a formula proiecte educaționale și de dezvoltare a grupului tinta • Prin cunoștințele dobândite, studenții devin capabili să-și îmbunătățească munca pedagogică cu o fundamentare teologică și de psihologia religiei.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul are capacitatea de reflecție și analiză a progresului moral, reușind să schimbe sau să alterneze tehnici și metode de progres spiritual, în funcție de rezultatele obținute. • Procesarea temelor de psihologia religiei în contextul experiențelor de viață, traumelor și narativelor individuale • Utilizarea metodelor de joc și auto-cunoaștere în scopul dezvoltării continue a competențelor profesionale • Munca consecventă, eficientă și responsabilă, aplicând strategiile de acuratețe, conștiinciozitate și responsabilitate socială, în conformitate cu valorile, normele și principiile religioase. • Colaborarea în grup, dezvoltarea abilității de a accepta opinii diferite, formarea și dezvoltarea abilităților de dezbateri, precum și adaptabilitatea.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și utilizarea termenilor de bază în cadrul psihologiei religiei • Înțelegerea și analiza reflectivă a principalelor principii, teorii și reprezentanți ai psihologiei religiei • Utilizarea cunoștințelor dobândite în contextul educației religioase. • A obiectivul general al acestei materii este de a prezenta principalele caracteristici, legi, direcții și domenii ale proceselor psihologice ale religiozității.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea conștientă și adecvată a termenilor de bază în domeniul de specialitate • Analiza conceptului de religiozitate, a domeniului de fenomene religioase, și a interpretărilor teologice și psihologice ale acestuia. • Cunoașterea nivelurilor individuale și comunitare al experienței religioase. • Înțelegerea fazelor, condițiilor și consecințelor dezvoltării religioase confirmate de cercetările psihologiei de religie. • Perspectiva asupra caracteristicilor religiozității asociate diferitelor etape ale dezvoltării personalității, cu o atenție deosebită acordată religiozității în copilărie și adolescență. • Pătrunderea în efectele nocive ale trăirii religiozității, cu accent pe recunoașterea semnificativă a patologiei religioase.

8. Conținuturi

8.1 Cursuri	Metode de predare	Observații
1. Religiozitatea: Concepte fundamentale	Prezentare cu PPT	
2. Rădăcinile istorice ale interpretării religiozității	Prezentare cu PPT	
3. Rădăcinile psihologice ale interpretării religiozității	Prezentare cu PPT	
4. Procesul conversiei	Prezentare cu PPT	
5. Semnificația psihologică a convertirii	Prezentare cu PPT	
6. Interpretarea psihologică a sentimentului de vinovăție	Prezentare cu PPT	
7. Formarea imaginii despre Dumnezeu în copilărie	Prezentare cu PPT	
8. Religiozitatea în adolescență	Prezentare cu PPT	
9. Stadiile credinței în teoria lui James Fowler	Prezentare cu PPT	
10. Procesul formării judecății religioase în teoria lui Fritz Oser și Paul Gmünder	Prezentare cu PPT	
11. Nivelele comunitare ale religiozității	Prezentare cu PPT	
12. Religiozitatea în grupuri religioase distructive	Prezentare cu PPT	
13. Forme patologice ale religiozității	Prezentare cu PPT	
14. Efectele pozitive ale religiozității	Prezentare cu PPT	

BIBLIOGRAFIE:

- Cupitt, D.: *Eltűnt istenek nyomában. A vallásosság jövője.* Kulturtrade Kiadó, 1997.
- Della Seta, L.: *A bűntudat leküzdése. Háttér Kiadó, Bp. 2006.*
- Endraß, E., Kratzer, S.: *Megbetegítő hit? Kiutak a válságból.* Kálvin Kiadó, Bp. 2006.
- Faber, H.: *Religionspsychologie.* Gütersloher Verlagshaus, 1973.
- Gyökössi Endre: *Életápolás.* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, é.n.
- Grom, B.: *Religions Pädagogische Psychologie.* Patmos, 2000.
- Horváth-Szabó Katalin: *Bűntudat – bűnbánat.* Vigilia, 2002/3.
- Jung, C. G.: *Gondolatok a vallásról és a keresztyénségről.* Kossuth Könyvkiadó, Bp. 1996
- Süle Ferenc: *Valláspatológia.* Magánkiadás, Szokolya, 1997.
- Vergote, Antoine: *Valláslélektan. Interdiszciplináris szakkönyvtár 3.* Semmelweis Egyetem TF, Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2001.
- Wikström, O.: *A kifürkészhetetlen ember.* Animula, 2000.
- Kovács Szabolcs: 10. A lelkiismeret szerepe a segítő-segített megbocsátási folyamatában. In: Kovács, Réka Rozália; Tatai, Csilla (szerk.) *Hálók a segítségben.* Presa Universitara Clujeana / Kolozsvári Egyetemi Kiadó, (2014) pp. 157-162. , 5 p
- Kovács Szabolcs: A megtérés lélektani folyamatának pasztorálpszichológiai horizontja. In: *STUDIA UNIVERSITATIS BABES-BOLYAI THEOLOGIA REFORMATA TRANSYLVANICA 60 : 1* pp. 5-35. , 31 p. (2015/1)
- Kovács Szabolcs: A serdülők megtérési folyamatának intra- és interperszonális szempontjai és az értelemadás dilemmája. In: *STUDIA UNIVERSITATIS BABES-BOLYAI THEOLOGIA REFORMATA TRANSYLVANICA 59 : 1-2* pp. 119-159. , 41 p. (2014/1-2)
- Kovács Szabolcs: *A lelkiismeret pasztorálpszichológiai szempontjai.*(Monográfia) Presa Universitara Clujeana / Kolozsvári Egyetemi Kiadó, 2014. ISBN: 9789735957780

8.2 Seminar / Laborator	Metode didactice	Mentiuni
Abordările dezvoltării religioase	Prezentare cu PPT	
Rădăcinile dezvoltării religioase în copilărie		
Adolescența ca punct de schimb în practica religioasă		
Etapele formării judecății religioase		
Formarea și dezvoltarea credinței		

Formarea și dezvoltarea imaginii despre Dumnezeu		
Tulburări și obstacole în procesul formării imaginii despre Dumnezeu		
Aspectele psihologice ale dezvoltării rugăciunii		
Relația dintre religiozitate, spiritualitate și bunăstarea subiectivă		
Relația dintre religiozitate, spiritualitate și inteligența emoțională		
Impactul emoțiilor pozitive asupra cogniției, comportamentului și resurselor intelectuale		
Relațiile teologice, pedagogice și psihologice ale iertării		
Relația dintre dezvoltarea morală și religioasă		
Rădăcinile biblice ale proiecției pozitive		

Bibliografie

- Csík Vera: Spiritualitás, kapcsolatok, egészségfejlesztés. In: *Embertárs.* 4, 3, 2006.
- Emmons, R. A.: Is spirituality an Intelligence? Motivation, cognition, and the Psychology of Ultimate Concern. In: *The International Journal for the Psychology of Religion.* 10, 1, 2000.
- Fredrickson, B. L.: What good are positive emotions? In: *Review of General Psychology*, 2, 1998.
- Fredrickson, B. L. és Joiner, T. : Positive emotions trigger upward spirals toward emotional well-being. In: *Psychological Science.* 2. 2002.
- Jung, C. G.: Gondolatok a vallásról és a keresztyénségről. Budapest, Kossuth Kiadó, 1996.
- Mayer, J. D.: Spiritual intelligence or spiritual consciousness. In: *The International Journal for the Psychology of Religion.* 10, 1, 2000.
- Xeravits Ildikó: Ő nem az a véres Isten...Istenképek keletkezése és hatásai. In: *Embertárs.* 5, 4, 20
- Horváth-Szabó Katalin (szerk): Vallásosság és személyiség. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba 2007.
- Horváth –Szabó Katalin(szerk): Vallápszichológiai tanulmányok. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003
- Antoine Vergote: Büntudat és vágy. A vallásos szemlélet torzulásai. Semmelweis Egyetem-Párbeszéd Alapítvány, Budapest 2006.
- Matthias Hirsch: Schuld und Schuldgefühl. Zur Psychoanalyse von Trauma und Introjekt. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1998.
- Kovács Szabolcs: A serdülők megtérési folyamatának intra-és interperszonális szempontjai és az érdelemadás dilemmája. In: *Studia Theologia Reformata Transylvanica* 59/1-2, 2014.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei răspund cerințelor actuale ale comunității academice și științifice privind înțelegerea profundă a fenomenelor religioase din perspectivă psihologică. Programul urmărește dezvoltarea competențelor de analiză critică, interpretare și aplicare a conceptelor de psihologie a religiei în contexte educaționale, pastorale și sociale. De asemenea, disciplina este aliniată la așteptările asociațiilor profesionale din domeniul psihologiei și teologiei, promovând reflecția interdisciplinară asupra proceselor de conversiune, iertare, îndoială religioasă și reconciliere. Totodată, se răspunde nevoilor angajatorilor care solicită specialiști capabili să înțeleagă și să gestioneze dimensiunea spirituală a experienței umane în cadrul serviciilor educaționale, sociale, de consiliere și îngrijire pastorală.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conceptelor fundamentale ale psihologiei religiei.		50%
	Cunoașterea posibilităților de procesare a temelor din psihologia religiei.	Elaborarea unui proiect.	30%
10.5 Seminar/laborator	Introducerea temei, soluții tehnice și implementare. Formularea de puncte cheie și observații critice	Prezentarea în grup al proiectului.	20%

11. Symbols SDG (Sustainable Development Goals)

	Sustainable Development Goal	
--	------------------------------	---

Data completării

25.04.2025

Semnătura titularului de curs

Dr. Kovács Szabolcs

Semnătura titularului de seminar

Dr. Kovács Szabolcs

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....